

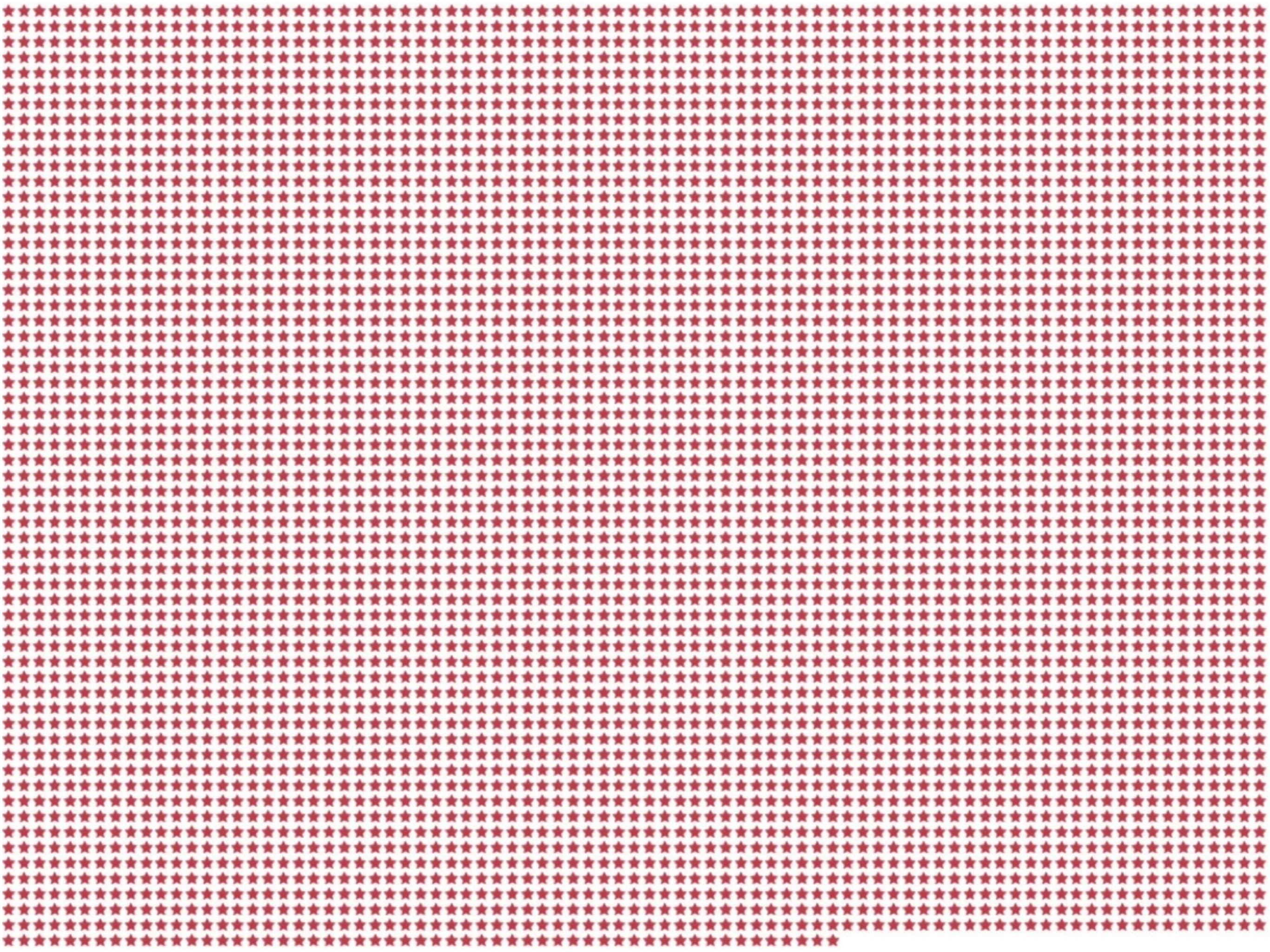
Sterren bij theaterrecensies

presentatie op het debat

Sterrenstof

**(Balie/TF-Nieuwe Grond/Kring van Nederlandse
Theatercritici)**

6 september 2014

Dit zijn 5036 sterren

**Totaal aantal gegeven sterren in toneel-, dans-, opera-,
mime- en jeugdtheaterrecensies in het seizoen 2013/2014**

RECENSIES

COSÌ FAN TUTTE OPERA FRONT / LOTTE DE BEER

OPERA - 16 augustus 2014 - Stadsschouwburg Amsterdam (Grachtenfestival) - [Speellijst](#)
★★★★☆

Steeds minder clown, steeds meer mens

door **Max Arian** gezien 16 augustus 2014 | [Bewerk](#)

De metafoer van het circus is vaak toepasselijk. Robert Carsen gebruikte haar vorig seizoen in Brussel voor Verdi's *Rigoletto*, de hofnar. Lotte de Beer kiest clowns als de hoofdpersonen voor haar nieuwe productie van Mozarts *Così fan tutte*, de opera over jonge mensen die met de harde realiteit van de liefde worden geconfronteerd. En het werkt wonderwel. Door prachtige details, geweldig goed spel en een langzame onttakeling, waardoor clowns steeds meer gewone mensen worden.

Er vinden altijd al veel verkleedpartijen plaats in *Così fan tutte*. Twee jongens verkleeden zich als Turken, het dienstmeisje Despina wordt achtereenvolgens een dokter en een notaris. Niemand heeft het door. De

ELDERS

VOLKSKRANT

★★★★★

'Als het er echt op aankomt, glijden de zangers uit hun clownspakken. Op het podium vallen de doeken. De ruwe muren van de Stadsschouwburg, de takels en de spots worden zichtbaar. Lotte de

THEATERVACATURES.NL

De nieuwste vacatures van [Theatervacatures.nl](#)

- [Poldertheater](#) 6 september 2014
Specialist verkoop [...]
- [Opera Nijetrijne](#) 5 september 2014
Klassiek geschoolde zangers m/v [...]
- [Het Koninklijk Concertgebouw](#) 5 september 2014
Online redactie-assistent (tijdelijk) [...]

NIEUWS

Sarah Moeremans wint Erik Vos Prijs 2014

Bram Jansen wint Oberhausener Theaterpreis 2014

Oberender: Nederlands theater is voorbeeld voor Europa

THEATERKRANT

HOME / NIEUWS / RECENSIES / ABONNEREN THEATERMAKER / ADVERTEREN / COLOFON

CULTURA NOVA
HEERLEN 29 08 14 07 09 2014

Zoek!

RECENSIES

COSÌ FAN TUTTE
OPERA FRONT / LOTTE DE BEER

★★★★☆

Steeds minder clown, steeds meer mens

door Max Arian gezien 16 augustus 2014 | Bewerk

De metafoer van het circus is vaak toepasselijk. Robert Carsen gebruikte haar vorig seizoen in Brussel voor Verdi's *Rigoletto*, de hofnar. Lotte de Beer kiest clowns als de hoofdpersonen voor haar nieuwe productie van Mozarts *Così fan tutte*, de opera over jonge mensen die met de harde realiteit van de liefde worden geconfronteerd. En het werkt wonderwel. Door prachtige details, geweldig goed spel en een langzame onttakeling, waardoor clowns steeds meer gewone mensen worden.

Er vinden altijd al veel verkleedpartijen plaats in *Così fan tutte*. Twee jongens verkleeden zich als Turken, het dienstmeisje Despina wordt achtereenvolgens een dokter en een notaris. Niemand heeft het door. De

ELDERS

VOLKSKRANT

★★★★★

'Als het er echt op aankomt, glijden de zangers uit hun clownspakken. Op het podium vallen de doeken. De ruwe muren van de Stadsschouwburg, de takels en de spots worden zichtbaar. Lotte de

THEATERVACATURES.NL

De nieuwste vacatures van
Theatervacatures.nl

- [Poldertheater 6 september 2014](#)
Specialist verloop (v)
- [Opera Nieuw Ensemble 2014](#)
Speekgehoort (v)
- [Het Koninklijk Concertgebouw 5 september 2014](#)
Een redactie-assistent (tijdelijk) [...]

Wie is
Hollands
populairste

joods historisch
museum
jewish historical museum

NIEUWS

Sarah Moeremans wint Erik Vos Prijs 2014

Bram Jansen wint Oberhausener Theaterpreis 2014

Oberender: Nederlands theater is voorbeeld voor Europa

De data is afkomstig van Theaterkrant.nl

Naast hun eigen recensies houdt de redactie de sterrenwaarderingen bij van de dagbladen over dezelfde voorstelling

Gebruikte data

**Alle recensies met sterrenwaardering over de afgelopen
twee seizoenen:**

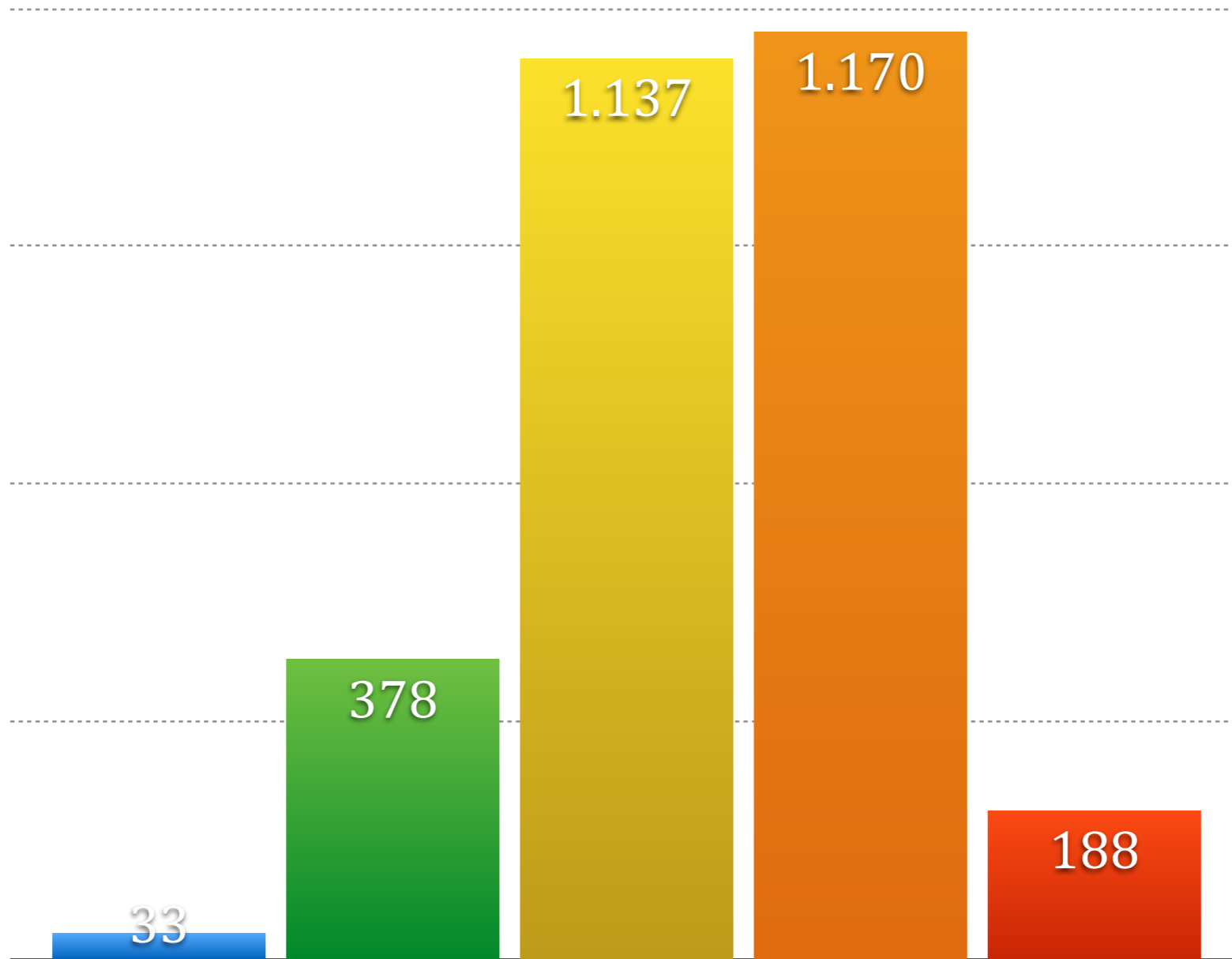
seizoen 12/13:

1403 recensies over 557 voorstellingen

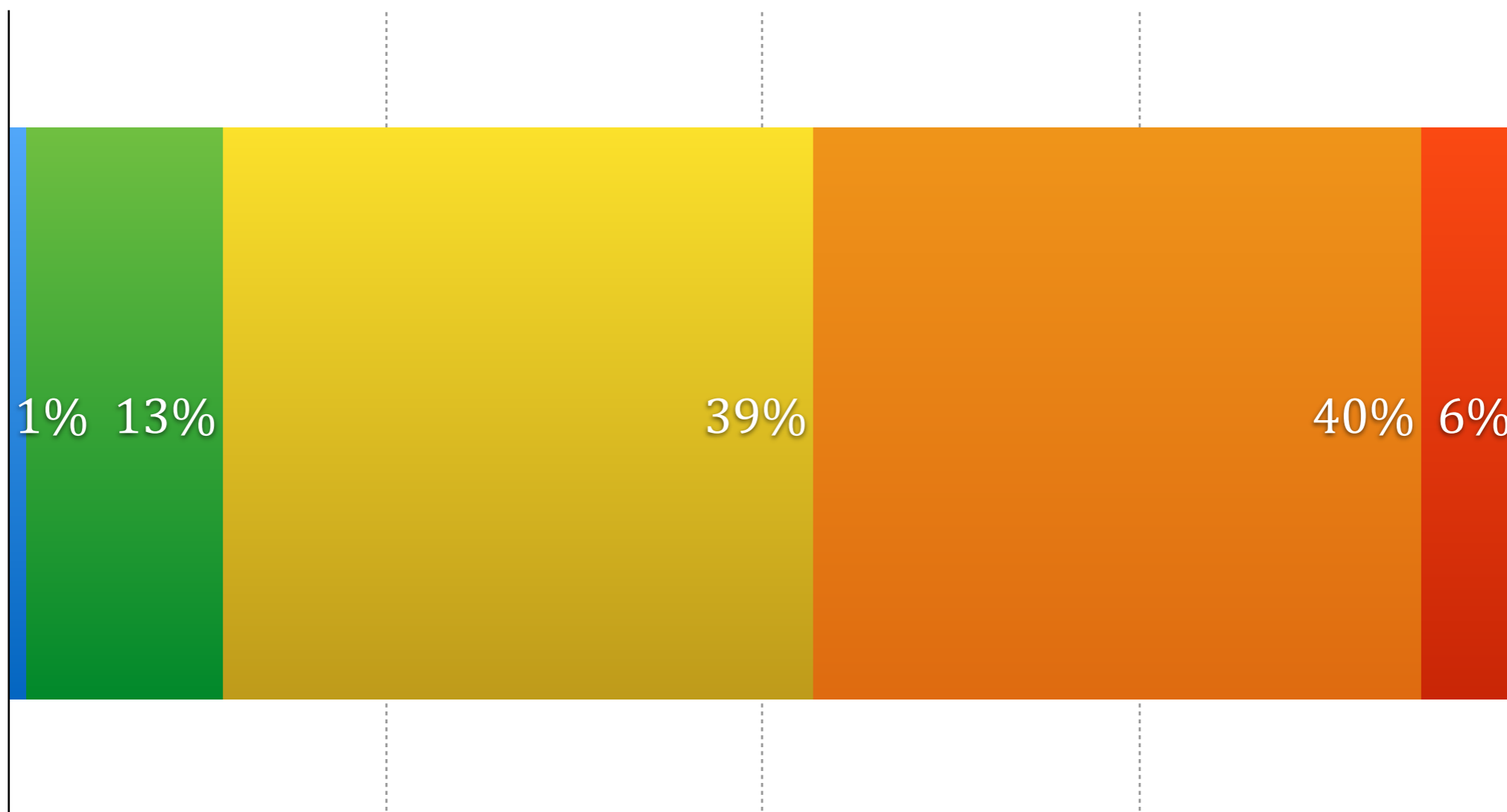
seizoen 13/14

1503 recensies over 639 voorstellingen

Verdeling sterren over recensies

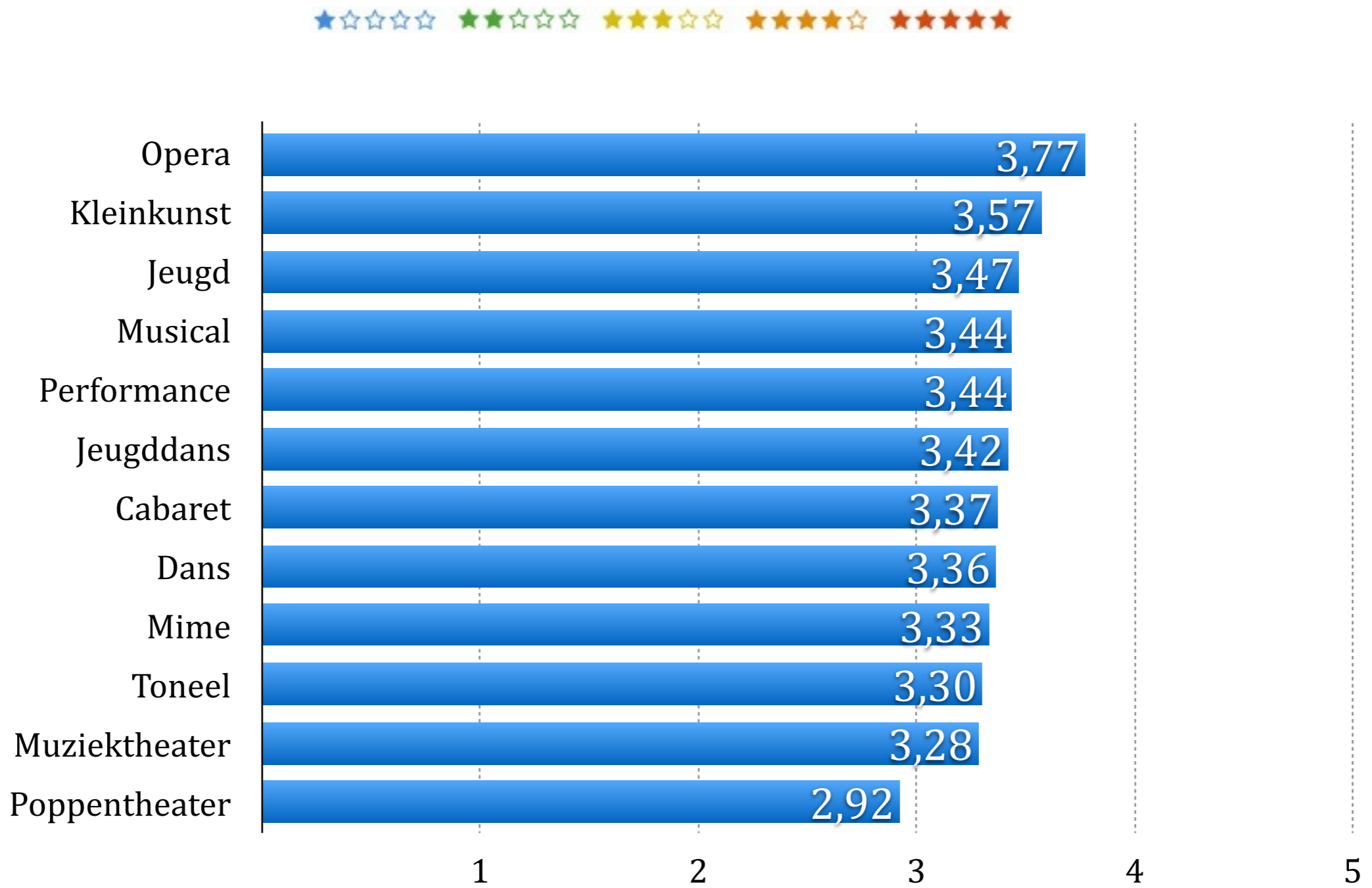

Verdeling sterren over recensies - percentages

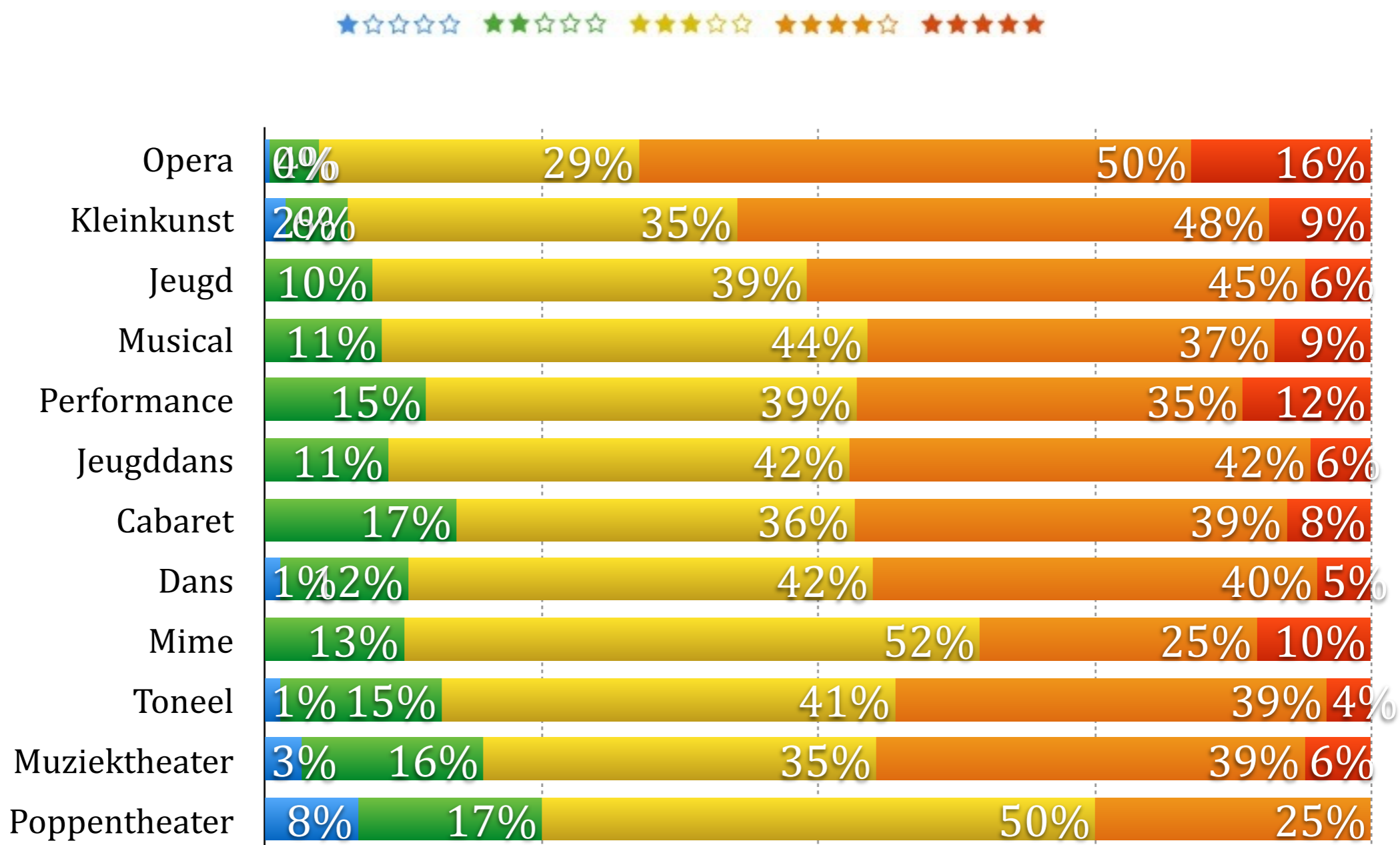

Opmerkelijk: 80% van alle recensies geeft 3 of 4 sterren. Alle 1-, 2-, en 5-sterrenrecensies samen is de helft van alle 4-sterrenrecensies

Gemiddelde sterwaardering per discipline

Verdeling sterren over disciplines - percentages

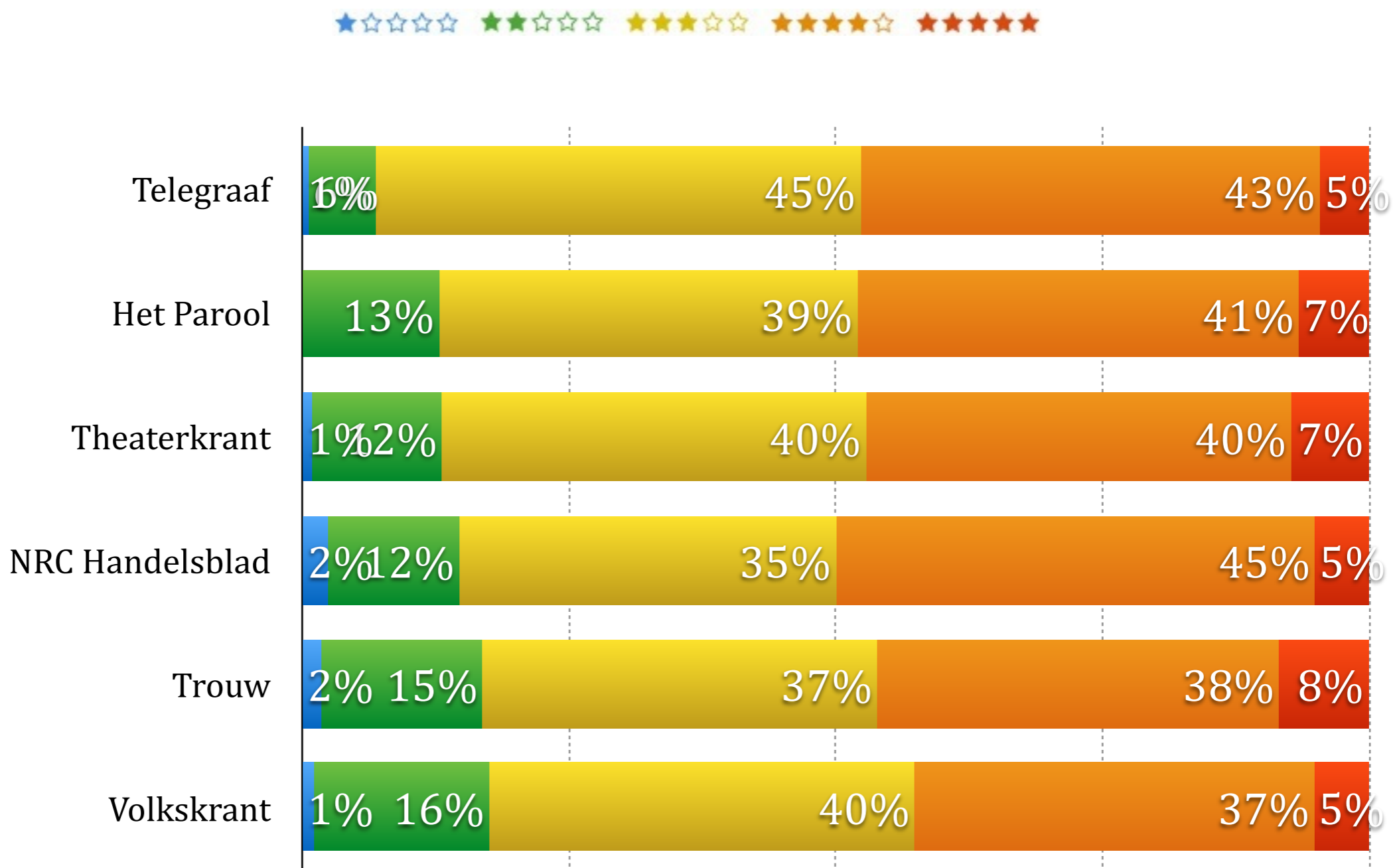
Opmerkelijk: in veel disciplines is in twee jaar geen 1-sterrecensie gegeven. In het poppentheater niet een 5-sterrenrecensie

Gemiddeld aantal sterren per krant

	aantal	gemiddeld aantal sterren	
Telegraaf	174		3,45
Het Parool	273		3,42
Theaterkrant	1214		3,40
NRC Handelsblad	374		3,38
Trouw	284		3,36
Volkskrant	582		3,29

Opmerkelijk: De Telegraaf is het gulst met sterre, de Volkskrant het zuinigst.
 Maar de verschillen zijn klein: 0,16 ster tussen de hoogste en de laagste.

Verdeling sterren per krant - percentages

Opmerkelijk: Het Parool geeft in twee jaar nul 1-sterrecensies, de Telegraaf één. Trouw is het meest divers, tevens de laatste krant die begon met recensiebesterring.

De vijf mildste critici

	aantal	gem. *
Mischa Spel	18	4,11
Frits van der Waa	23	3,91
Peter van der Lint	23	3,87
Max Arian	36	3,81
Erik Voermans	23	3,78

Opmerkelijk: alle vijf zijn operacritici (nummer zes ook). Is opera de beste kunstvorm of zijn haar critici het coulantst?

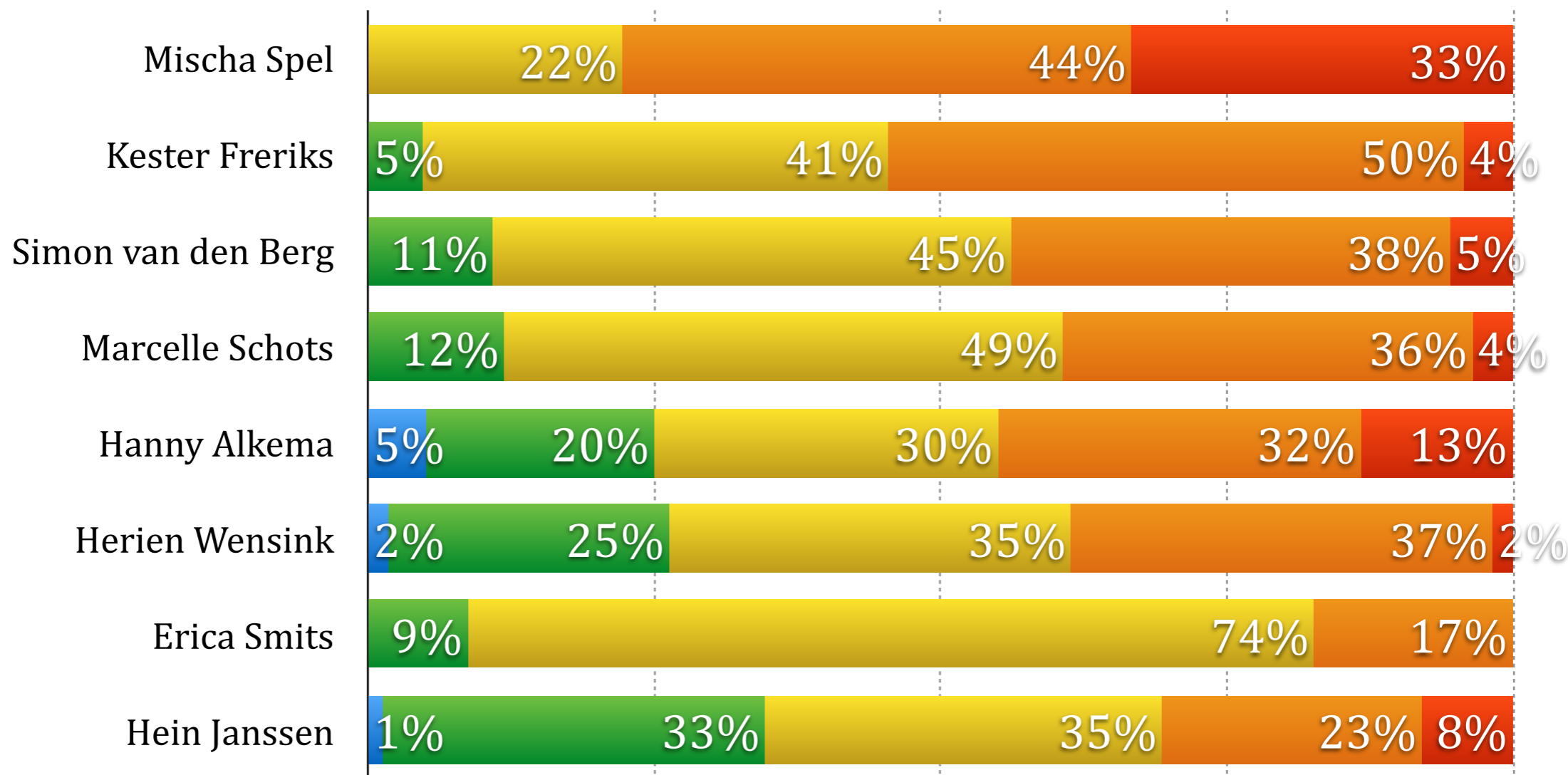
De vijf strengste critici

	aantal	gem. *
Peter Zonderland	44	2,95
Ron Rijghard	44	3,02
Hein Janssen	75	3,03
Pieter Rings	45	3,04
Vincent Kouters	97	3,05

Opmerkelijk: van de 51 regelmatig actieve critici deelt minder dan de helft (23) in twee jaar een 1-sterrecensie uit, slechts zeven critici vaker dan één maal.

Sterverdeling bij acht critici (van mild naar streng)

Opmerkelijk: Hanny Alkema heeft het meest diverse sterrenbeeld van alle critici.
Slechts één criticus geeft vaker 1 ster dan 5: Vincent Kouters

Gemiddelde van alle recensies

3,38

Kleine lettertjes

- alleen Volkskrant, NRC, Parool, Trouw en Telegraaf worden structureel verzameld door de redactie van Theaterkrant.
- De andere kranten (AD, Spits, regionale kranten) doen structureel veel minder aan theaterrecensies, weten we uit eerder onderzoek
- In het zeldzame geval dat Theaterkrant niet recenseerd worden de recensies 'elders' niet verzameld.
- Ik heb nu data over twee seizoenen. Pas over een seizoen of vier a vijf kun je trends gaan zien.

**© Simon van den Berg
september 2014**

www.simber.nl

